

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 11 — kr.  
Félévre . . . . . 5 " — "  
Negyedévre . . . . . 2 " 50 " "  
Egy órára . . . . . 1 " — "  
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**  
Főmunkatárs: **II. MÓRÍCZ PÁL**  
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSÁ**

Hirdetési díj:  
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több-szr  
irdetések alk. szerinti jutányos áron vételnek fel. Helyez-díjmin  
den külön bejegyzéssel 30 kr.

## A huskérés.

Debreczen, július 20.

(ot.) Több mint egy hónapja immár, sőt ide-stova kettő lesz, hogy a debreczeni mészárosok minden igaz ok nélkül felemelték a hus árát. Ekkor történt, hogy a városi tanács K o m l ó s s y Arthur főjegyző indítványára kezébe vette ez ügyet s tanulmányozását K ö r n e r Adolf tanácsnokra bízta.

Körner tanácsnok ur hozzá is látott a «tanulmányozás»-hoz amugy magyar miskásan, nevezetesen elkezdett kérdezősködni a — mészárosoktól, vajon csakugyan olyan nagyon drágán adják-e hát a húst? Kérem, ne tessék nevetni, a dolog így volt. Összehívott egy bizottságot, mint arra még kiki emlékezhetik, amelyben benne volt négy mészáros, de nem volt benne a tanulmányozást indítványozott főjegyző. Még mindig ne tessék nevetni, — ez is így volt, sőt volt másképpen is. A főjegyző úgy gondolta, hogy a dolog mindamellett ő rá is tartozik és megjelent a bizottsági ülésen.

De menjünk tovább. A bizottság tehát összeült s elhatározta, hogy egy marháról — legyen az akár kövér, akár sovány, akár izmos, akár szikár, akár eszes, akár buta — 5 frt hasznót enged a mészárosnak lehuzni, úgy szabja meg a hus árát, — kérem, ez is így volt.

## A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

### Az igazgató ur hangulatai.

— A «Debreczen» tárczája. —

Írta: **Vértesy Gyula.**

Egy szép napon egyszer csak magához hívatta az igazgató ur, a felelmetes bankdirektor, az ő alárendelt kis fehér rabszolgáját, Penteki Lászlót, a bank egyik hivatalnokát és kijelentette neki, hogy ha ezután sem jár be rendszeren a hivatalba, hát egyszerűen elcsapja.

— Emlékezzék csak rá, milyen kétségbeesetten könyörgött nekem, hogy vegyem fel ide, mikor éhezett és koplalt! Persze azóta megtollasodott és most így bálálja meg a jószágomat.

— Nagyságos urám, csak félórát késtem.

És csak egyszer. De az irodában mindenki ellenségem és áskálódnak rám, meg talán irigyelnek is, hogy mégis valami vagyok.

— Valami? — jegyezte meg gunyosan az igazgató — persze, hogy valami, még pedig az is az én kegyelmemből. Alárendelt hivatalnokocská, gondolom száz forinttal havonkint.

Olyan kis valami, hogy én bizony az őn helyében nem lennék olyan büszke!

Azután megbízta Körner tanácsnok urat, vásárolna két drb. marhát, egy kövéret, egy soványat, amelyet aztán levágnak, amint meg is tették. Közben megtörtént az a csekély jelentőségű dolog, hogy a vágóhídi igazgató elvette a mészáros-ipartársulat elnökének a leányát, — de végre is ez a szerelem dolga s nem a huskérésé, tehát ne bolygassuk ezt, ugyebár? No jó, de azért kuriozumképen hadd álljon ez is itt, a kaleidoskóp tarkítása végett. Ott vagyunk tehát, hogy Körner tanácsnok ur elindult marhát venni, mintha csak M a r j a i Pétert hallanám, aki a prémium védő Arányi Miksáról kisütötte, hogy nem tudná megkülönböztetni a cukorrépát a petrezselyemtől, — engem is ugyanaz a gondolat izgatott: Látott-e már Arányi cukorrépát, illetve vásárolt-e valaha már Körner marhát? Mivel azonban tudom azt, hogy ő sohasem volt gazdasági tanácsnok, gyanu kelt agyamban a vásár sikeres volta iránt . . . kérem ez is igaz . . .

S — fájdalom — gyanum nagyon, de nagyon alaposnak bizonyult s így történt, hogy a próbavágásnál olyan horribilis árak jöttek ki. Sőt amellet — itt már nevetni is lehet! — még a vágás alatt is a mészárosok vitték a vezető szerepet s teljes indignációval utasították vissza e lap szerkesztőjének azt a megjegyzését, hogy a városnak a

hus ára megállapítására próbavágás nélkül is joga van s kifejezték kétségüket a felől, mintha ilyen hivatalos árszabás már máshol is történt volna az országban, annyira, hogy maga Körner tanácsnok is beleszólt s — nem a mészárosoknak adott igazat.

Ekkor következett volna a hus árának hivatalos megállapítása, de az a két levágott marha husa után abszolúte lehetetlen volt. Hát hogy is ne! Hiszen nem örült meg az a nagybirtokos, a kinek egész sőre gulyáira a debreczeni mészárosok az első vevők, hogy abból e g y d a r a b o t épen a mészárosok ellen való kihasználásra olcsóbban adjon, mint egy egész tuczatot a továbbra is vevőként szereplendő mészárosnak! Hic Rhodus, hic salta!

Denikve ma, július 20-án ott vagyunk, hogy sem a bizottság, sem a tanácsnok ur nem csinált semmit, eljárásáról megbizójának, a tanácsnak jelentést nem tett s mi teljes két hónap óta fizetjük a felemelt husárakat, mintha bizony a mészárosoknak fizetendő adóra is törvény kötelezne bennünket.

Ideje lesz már megmozdulni s az adófizető polgárság érdekében is cselekedni valamit, jó urak.

Talán önök vannak mi értünk is nem mi önkért, ugyebár? Vagy talán már ezt sem hiszik?

Hja! egy félesztendő nagy idő, a

elkésem is, és nyolcz helyett félkilenczkor jövök be az irodába — bizony nem a lumpolás miatt, hanem mert odahaza mindig irok — de itt dolgozom késő estig, mikor már azok elmentek, a kiknek nem a munka, de a hivatalos óra betartása a fő.

Meg kellett ezt mondanom, ha őszinteg ségem sérti az igazgató urat, bocsásson meg érte, — tette hozzá alázatosan.

Az alázatos hang csak olaj volt a tüzre. Az elbizakodott, dőlős rabszolgapártó főnök, ha egy kissé meg is hunyászkodott az erélyes szavak hallatára, de amint ismét látta a megszokott alázatosságot, hát kiált belőle a durva, henevező hivatalfőnök.

— Mit! Maga így mer velem beszélni? El van bocsátva. Kegyelemből még egy hétig megtűröm, hogy ne maradjon egyszerre kenyér nélkül, aztán mehet! Keresse meg a kenyéret a firkálásaival.

A fiatal ember köszönt és kiment. A szenvedélyes szavak, melyeket az igazgató arczába akart vágni, ott égtek az ajkain, de mégis tudott magán uralkodni és nem szólt semmit. Hátha nincs még minden elveszve — gondolta — s a vad ember esztelen haragja lecsillapul! Még kibékülhetnek s minden jóra fordulhat! Eszében megvillant a jövő nyomora ha egyszer biztos kenyér nélkül marad; s látta maga előtt éhezve, nyomorogva kis feleségét, kis fiacskáját és magába fojtotta minden keserűségét és szótlanul kiment.

Odahaza, az ebédnél az asszonyka ész-

— Nem ezt értettem! Hanem azt, hogy mégis csak van egy kis írói nevem. Ismernek, tudják ki vagyok és talán többnek tartanak valamikéve, mint ezeket az irodamolyokat, ezeket a semmiket, a kiknek a létezése annyira mint egy féregé, vagy egy állaté.

— Engem is a semmik közé számít? — kérdezte haragra gyúlt arczal az igazgató ur.

— Bocsánat, hogy elragadtott a hevem, hogy is gondoltam volna én erre! Hogy a nagyságos urat, az én jóltevőmet, még gondolatban is megsértsem, vagy össze mernem magam hasonlítani vele!

— Meghunyázkodik, mint a kutya! Szégyelje magát, még önértet sincs benne, hogy ki merné mondani, a mit gondol.

— Nem gondoltam arra, — mondta elszápadva, reszkető hangon Penteki, — ha gondoltam volna, megmondtam volna, aminthogy most megmondom, hogy csak kutyával illik úgy beszélni, a hogy ön beszél velem. Igaz, hogy kenyéret adott, de a kenyéren majd mindennap rajta volt az én verejtéke és az én megaláztatásom könyveppje.

Mintha csak megbánta volna, hogy segített rajtam és szabadulni akar tőlem. De miért? Hogy írni merek a lapokba, hogy néha megjelenik egy-egy dolgom, a mi tetszik, hogy nevem van, hogy nem vagyok olyan ismeretlen tökfilkó, mint az ön hivatalnokainak a nagy része? Ez bántja önt? De hiszen a mellett dolgozom, mint a marha! Ha néha

tisztújítás régen volt s Perczel-Faschó-Moys gondoskodik róla, hogy ne legyen ismét. Akkor lesz csak jó világ! Igazán, mintha csak Debreczen város intéző körei sugalmaznák a kormányt! Államosítani akarják a közigazgatást, hogy ne legyen baj a polgársággal s be akarják hozni a 16 §-t, hogy ne legyen baj a minden hibát tolla hegyére akasztó sajtóval. Mert a skribler, a skribler, még a sógorságot, komaságot sem hagyja szó nélkül. Hát való ez?

Való bizony — jó urak! Ideje lesz már, ha egyszer csinálnak valamit, a miből nem a keveseknek, hanem a sokaknak van hasznuk!

## BELFÖLD

**A magyar gazdasági érdekek ellen.** Az osztrák vasúti miniszterium — mint bécsi tudósítónk értesül, Bécs és a nagyobb osztrák városok élelmezése érdekében oly tervvel foglalkozik, amely Magyarországnak, különösen az osztrák határhoz nevezetesen Bécshez közel eső részeit a legérzékenyebben fogja sújtani. A terv ugyanis az, hogy 330 kilométert túl nem haladó távolságból, legfeljebb 10 kilométer sulyu élelmiszer küldemények, az osztrák államvasutak b a r m e l y pontjáról Bécsbe vagy más nagyobb osztrák városba, 25 krajczár átlagos díjért szállíttassanak, úgy, hogy ez összegben már a kézbesítési díj is befoglalassék. Ily küldemények felvitelére nemesak a vasúti állomáson, hanem a megállóhelyek, sőt a vonatvezetők is kötelezve lesznek. — A vasúti miniszter további terve ezzel összefüggésben az, hogy az osztrák államvasutak egyes pontjain az osztrák termelő gazdák szövetezeket alakítsanak és termelt áruik eladását szövetezeketi uton is elősegítsék.

## Karcolatok.

Debreczen, július 20.

A fővárosban az autonómia ügyében tartott egyik értekezleten kimondták, hogy a program egy pontjának azon kifejezése, mely arról szól, hogy a kath. javak jogi természetét

reverte, hogy a férjét valami bántja. Nagyon jó szeme van a szerető asszonynak, nem lehet az előtt eltitkolni a bánatot:

— Te Laci, neked valami kellemetlenség volt?

— Dehogyan volt!

— Esküdj meg, hogy nem volt!

— Ugyan ne bolondozz!

Hanem az asszony bizony addig bolondozott, míg kitudta az igazat. Azaz, hogy csak felet az igazságnak.

— Összepereltünk az igazgatóval, amiért későn jaro k be.

— Ugy-e mondtam, hogy kelj fel korábban, de persze éjszaka azzal a ménkő drámával vesződsz, pedig tudom ugyanis, hogy soha sem lesz kész!

— Hát aztán most mi lesz, hogy összevesztetek.

— Semmi.

— Elküldenek. Istenem, istenem, mi lesz belőlünk!

— Ugyan ne siránkozz édes! Dehogyan küldenek! Majd megkérem és rendbe jön minden.

Maga is azt hitte, hogy rendbe jön minden, csak be kell menni megkérni az igazgató urat.

Be is ment mindjárt másnap.

Az igazgató szokatlanul udvarias volt. Még székel is megkínálta.

— Kérem, csak üljön le. Én már most sem tekintem önt szolgálati viszonyban állónak. Ön egy idegen ur réam nézve. Iró ur.

megállapítandó, egészen töröltessék; nehogy félreértésekre adjon alkalmat. A törlési indítványhoz mindjárt első sorban hozzá járult egy tekintélyes jogász, hozzá járulását azzal indokolván, hogy ama kifejezés teljesen felesleges, miután ugyanis minden jelentőség nélküli.

A kath. javak jogi természetének megállapítása pedig sine qua non-ja az autonómia és azt a programba komolyan tartanók venni igen épületesnek s üdvösnek tartanók. Az autonómia épen erre való tekintetből lesz nem felekezeti, hanem országos ügy. És bizony nagyon kívánatos lenne, hogy jogászaink és politikusaink a megindult mozgalmat kellő figyelemre méltassák.

Az 1871-ik évi márczius 29-ikén elfogadott katolikus egyházi autonómiai szervezeten volt egy ilyen pont:

„A katolikus egyházi javadalmak birtokában, illetőleg kezelésük alatt levő összes javak és alapítványok, a vallási, tanulmányi, s egyéb katolikus alapok a magyarországi kath. egyház tulajdonát képezik. Az egyházi javadalmak ezen javadalmaknak őket megillető hitbizományyszerű haszon élvezetében és birtokában a jelen szerződésben megállapított korlátozások mellett megmaradnak, — az államkormány kezei közt levő katolikus vallási, tanulmányi s egyéb alapok azonban további kezelés végett, az önkormányzat által, céljuk szerinti rendelkezésre átvételnek.”

Vajjon nem ez e most is a főczél! A régi mondást aligha nem lehetne most is alkalmazni: ex ungue leonem!

Az állam a legszigorabb elővizsgálatot kell, hogy alkalmazza a katolikus javak származására nézve. E tekintetben elég egy pár nyomós okot felhozunk.

Az 1486 évi XI-ik törvényekben az apáturságok és prépostságok a többek közt azzal is vádoltatnak, hogy az oklevelek kiadásában több rendbeli szabálytalanságot s csalásokokat szoktak elkövetni. A r. katolikus történetvizsgálók is elősmerik, hogy a Szent István korára s a későbbi időkre vonatkozólag is, nagyszámúak a hami-

Lássá kérem, ez szebb czim is, mint a mostani czime. Egy igazi független, szabad élet czime. Tulajdonképpen kar volt az ön tehetőségét mostanig is lekötő a száraz üzleti könyvek mellé. Ön iróember, akik értenek hozzá, azt mondják, hogy tehetséges iró, hát írjon! Én nem akarom elvonni az irodalomtól. Másrészt pedig ide az én irodamba csak olyan töklékek kelljenek, akiknek nem jár az eszük máson, mint a számláson. Ön, mint afféle poeta megbízhatatlan is volt. Mondta a közvetlen főnöke, hogy önnek csak a könnyebb dolgokat merete odaadni. Ezért a munkáért pedig mi ser dobhatunk ki száz forintot! A dolog tehát remelem be van fejezve.

A hónap vége felé még egyszer bement az igazgatóhoz, szégyenkezve, utálattal eltelve maga iránt, de még is megtette, mert úgy érezte, hogy a családjáért ragaszkodnia kell ehhez a keserű kenyéréhez.

De a válasz a régi volt:

— Nem lehet megtartani. Poéta embereknek a hivatal semmi hasznukat se veszi. Csak tessék firkálni az újságokba.

Vége is meg kellett mondani a valót a feleségének:

— Elsején már nem kapok pénzt. Elbocsátottak!

Az asszonyka először sirt, kétségbeesett, hanem azután kieszelve egy tervet, egészen megvigasztalódott. El fog menni ő ahhoz az emberhez s ha van szive, meg is látgyítja. Elviszi a kis fiát is, hogy könyörgésének még nagyobb hatása legyen. Lehetetlen, hogy meg-

sitott vagy költött oklevelek, különösen az olyanok között, a melyek egyházi adományozásokról szólnak.

Azon állítólag 1006-ik évi oklevélről, a melyben sz. István a nyitrai káptalant alapítja, rendezi. Szalai László is nyilván kimondja, hogy az „kétségkívül fonák álmi és mint ilyen bizonyító erő nélküli” (R. I. Figyelmező 1871.)

A katolikus javak jogi természetét kutatni nem felesleges és nem jelentőség nélküli dolog; sőt épen most készülő nagy átalakulásnál, úgy az igazság, mint a katolikus egyház reputációja érdekében, maguknak a katolikusoknak kellene ezt első sorban sürgetniök.

## A nyomorultakért.

Debreczen, jul. 20.

A szerencsétlenség szájalomra indítja az embert minden alakban. Sajnálkozunk, ha béna egyén nyújtja felénk csonka karját alamizsnáért esdve, megdöbben a szívünk, ha a testile nyomorok vonsozolja előttünk járásra képtelen végtagjait. A könyörülő emberi szív alamizsnát nyújt a szerencsétlenség s fohászt az egek urához, hogy hasonló sorsból mentse meg mindenkit.

De van ennél még nyomorultabb sors is. Amikor ép tagok, ép értelem mellett egészséges, munkabíró egyén van téltenségre kárhoztatva, mert nem tudja magát megértetni, a ki ha beszélni tudna, nem alamizsnáért könyörögne, hanem munkát kérne, melylyel becsülettel szerezhesse meg kenyerét, míg így az alamizsnát sem tudja kioldulni, mert néma.

Majdnem minden falunak van ilyen szerencsétlenje, némelyiknek több is. Regi időben nem hitték el, hogy ilyenekből is lehet derék embereket nevelni, de ma már többszörösen be van igazolva, hogy ha intézetbe mehetnek, nemcsak mesterségeket tanulnak meg, hanem beszélni is megtanítják őket.

Édes hazánkban nagyon sok ezeknek a szerencsétlenek a száma. Az 1890-iki népszámlálás Magyarországra 16073 siketnémet mutatott ki, ebből Hajdu megyére 186 esik. Hány jó munkás válhatnék ezekből, ha tanítva lené-

ne ingassa azt az embert az ő komisz elhatározásában.

— Ne félj, — biztatta az urat — megsegít az isten.

Az isten? — gondolja a férfi — az nagyon messze van és sok a nyomorult inséges, kevés ideje van arra, hogy egynek a dolgával törődjön. Őt betette ide, ebbe az állásba, rá nincs gondja többé. Ha kidobják onnan, kezdheti előlről az ő nyomoruságos életet. Csakhogy akkor még könnyű volt, mikor csak maga volt! Ha ma nem volt pénze, koplalt; ha holnapra kerített: mulatott. Vége ennek a bohéme-életnek, s bele is unt, bele is utált. S most újból kezdheti. Hordozhatja a szerkesztősegekhez a tárczákat meg a verseket!

S szedheti össze a pénzt garasonkint! De mennyit? Meg tudnak-e abból élni, míg megint talál hivatalt? S egyáltalán talál-e? Hiszen erre is vagy két évig várt. Két évig jártak jegyben, mert a bizonytalan jövőre nem akarta elvenni s ime, most ismét az előtt áll. — Es szegény, kis felesége még biztatja

— Jó az isten, megsegít még!

Az urának nem szót semmit, csak szépen fel öltözött másnap s a kis Gézával együtt, a kis három éves fiacskájával, beállított a bankigazgatóhoz.

(Vége köv.)

nek, a minthogy az a néhány száz, a kit Vácson, Budapesten, Kolozsváron, Temesváron és Aradon képeztek emberré, mindannyija maga keresi kenyerét. Van ezek között asztalos, szabó, cipész, betűszedő, kőmetsző, szobrász és más foglalkozást űző.

Németországban több gyáros, vállalkozó, irnok is találkozik köztük. Amerikában pedig, a hol a legtöbb gondot fordítanak rájuk, még siketnéna pap, tanító, p ó s t a t i s z t s t b is van.

Magyarország még nagyon hátra van ezen a téren. Az elmúlt évben csak 400 siketnémat neveltek, a míg ugyan ezen időben Németországban 6000, Amerikában 7000, sőt Auszriában is 1200 volt az intézetben tanítottak száma. Nagy baj az, hogy az állam csak az utóbbi időben kezd velük s oktatásügyükkel behatóbban foglalkozni, de mert a tanítás nagyon költséges — egynek—egynek a tanítása 200—400 frtba kerül évente — sokat nem tehet a pénzügyi helyzet mostohasága miatt. (? ! Szerk.)

Ennél is nagyobb baj, hogy maga a közönség tájékozatlan, azt sem tudja, hogy van-e intézet; a szülők, akiknek ilyen szerencsétlen gyermekük van, nem érdeklődnek irántuk s rendszerint már akkor kérdezőkódnak, a mikor gyermekük a tanítási kort túlhaladta s többé fel nem vehető.

Találkoznak aztán igen sokan, akik, ha arról van szó, hogy a siketnématokat is tanítani kellene, azt mondják: tegye az állam, ez az ő érdeke. Hiszen igazuk van nekik, de ugyanezzel a joggal kívánhatnánk, hogy mindenféle iskolát az állam tartson fenn, mert bármilyen történet is egyesek tanítása és nevelése érdekében az mind állami érdek s mégis mit látunk Községek, testületek, egyházak, sőt magánosok is vetélkednek, hogy iskolákat és olyan intézményeket létesítsenek, a hol munkabíró és értelmes egyénekké képesik ki a gyermekeket csak éppen a legszerencsétlenebbek, a siketnématok, vakok és hülyék nevelésével és tanításával nem törődött senki sem a legutóbbi időkig.

Valóban hézagpótló munkát van hivatva teljesíteni a nemrég alakult »Testi és szellemi fogyatékosok szíveskedő gyámlító országos egyesülete«, a mely feladatát őrzi, hogy a nagyszámú szerencsétlenek sorsán javítson; mert a 16073 siketnémán kívül 15430 vak és 15908 hülye is van Magyarországon s összesen csak 9 intézet: 7 a siketnémák, 1 a vakok és 1 a hülyék számára, úgy, hogy ezeknek a szerencsétleneknek óriási száma még ma is állatias sorsnak néz elébe.

Ez a jótékony egyesület, amelynek védnöke Vaszary Kólos bíbornok hercezersek elnökei pedig Gróf Batthyány Géza és Rakovszky István államszámzéki elnök, tagkörük működést fejt ki a szerencsétlenek érdekében. Különösen három irányban működik. Felvilágosítást nyújt a szerencsétlenek szüleinek, segítyezi a szegényeket s intézeteket és iskolákat létesít úgy a vagyonosabb szülők, valamint a szegényebbsk számára is. Különös gondot fordít a szerencsétlenek ipari kiképzésére s a felnőtt iparosok munkáinak értékesítésére.

Ez a kiválóan humanus egyesület a legnagyobb mérvű támogatást érdemli meg s mert a tagsági díjak oly csekélyek, hogy p. o. a rendes tagok évi 1 frtot, a pártolók 5 frtot, az alapító tagok pedig egyszerismindenkorra 25 frtot fizetnek, a miknek fejében az egyesület »Kalauz« című hivatalos havi közlönyét is kapják, lehetővé teszi, hogy a legszegényebb sorsban levők is hozzájárulhassanak a szerencsétlenek megmentésére irányuló magasztos emberbaráti munkához.

Mi magunk is melegen ajánljuk ezt a nemes célú egyesületet olvasó közönségünk figyelmébe s egyuttal felhívjuk a figyelmet arra, hogy az egyesület titkári hivatala, mely Budapesten VIII. ker. Sándor-utca 38. sz. alatt van, felvilágosítást nyújt a siketnémák: vakok vagy hülyék érdekében hozzá intézett minden kérdésre.

## Közvilágításunk ügye.

— A jog és pénzügyi bizottság ülése. —  
Saját tudósítónktól.

Debreczen, jul. 20.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután ült össze harmadszor, hogy a tárgyalások alapjául elfogadott szerződési javaslatot pontonkénti tárgyalás alá vegye.

A bizottság ezen ülésén jelen voltak K ö r n e r Adolf tanácsos elnöke alatt: Á b r a h á m László főügyész, S z a b ó József főszámvevő, S t á h l Géza főmérnök, Dr. B a k o n y i Samu, Dr. K e m é n y Mór, K e r n h o f f e r József, N a g y Ferencz, M á r t o n Imre, M á r k Endre, S z a b ó Kálmán kamaraielnök, T o r d a i G. Z á d o r Lajos és S z a b ó Kálmán jegyző.

K ö r n e r Adolf elnök megnyitja az ülést, tárgyalás alá vették a légszuszvilágítási szerződés tervezetét. S t á h l Géza főmérnök indítványozza, hogy a bizottság az első pontjával egyszerre tárgyalják a 24 §-t.

Dr. B a k o n y i Samu, és M á r k Endre helyesebb szövegezést ajánljak a 24 § első bekezdésének. Ezen pont igen homályos és nem elég tisztán világítja meg a városnak azon jogát, hogy már eddig létezett és tökéletesített, vagy újabb és ezülszerűbb világítási módot alkalmazhasson a város világítására.

S z a b ó Kálmán indítványozza, hogy a szerződésben kösse ki a város, hogy ha ehhez való jogát érvényesíteni akarja, ne keljen várni a szerződés szerinti 12 évig hanem meg legyen a joga a jobbnak bizonyult világítási mód bevezetésére szerződést kötni.

A szerződés világosabb szövegezéséhez Stahl és Zádor is hozzá járulnak, de kívánatos és méltányosnak tartanak, hogy bizottságunk zavartalanul a jog a légszusz társulat részére 12 évig, és pedig mert egynegyed millió forintnyi befektetést igénylő vállalat szerintök csak megilletet annyi kedvezmény, hogy 12 évig a nagy befektetésében a vállalatot ne keljen felténi az azt veszélyeztető más fordulatól.

Minden vállalat biztosít magának legalább ennyi kedvezményt és nem is megoly szerződési feltételek melyek az üzleti vállalkozást idő előtt megszüntethetik vagy megdönthetik.

Hosszas tárgyalás után kimondja a bizottság hogy a 24 § első bekezdésének tiszta szövegezését kívánja, és a javaslatnál világosabb s kimondja, hogy a város időközben bármely világítási módot a mostaninál olcsóbbnak és ezülszerűbbnek elismer az új világítási módnak életbe léptetését bármikor követelhesse.

Ha azonban a város ehhez való jogát 1910 évi december 31. előtt akarná érvényesíteni, erre néve csupán s kizárólag a légszuszpartársulattal köthet szerződést, melynek feltételei szabadegyezkedés tárgyát fogják képezni.

Kimondja a bizottság továbbá hogy ha a czülszerűbbnek és olcsóbbnak elfogadott, vagy kimondott világítási módnak életbe léptetését a város az 1911. év január 1-én túl követelne e végett esetleg nyilvános pályázat útján bárkivel szabadon tárgyalhat: ez esetben egyenlő feltételek mellett a légszuszpartársulattal csak elsőbbség fogja megilletni.

Ha az elsőbbséghez nem ragaszkodnak s a közvilágítást többé egyáltalán nem az ausburgi társulat szolgáltatná; a szerződés közvilágítási feltételei kártérítési kötelezettség nélkül megszűnnek s ha a város a közvilágítást részben ezentul is légszusz kivánná eszközölni, ennek feltételei újabb megállapítás tárgyát képezik.

Hogy azonban a fogyasztásban eképen beálló nagy csökkenés daczára módjában legyen, a légszuszgyárnak letörleszteni beruházott tőkéjét: e végett neki megengedtetik, hogy a szerződésben biztosított összes haszon élvezeti s szolgálati jogainak gyakorlásával a magán fogyasztók részére a szerződés lejártáig további 15 éven át légszusz termelhes-

sen, amennyiben a város a tulajdonjogot a 32. § értelmében meg nem váltaná.

Ez lévén a szerződés legfontosabb pontja igen természetes, hogy ez a provokált erőteljesebb s hosszán eltartó vitát, miután az idő igen előre haladt s M á r k Endre bizottsági tag indítványára elhatároztak, hogy a szerződés többi pontjainak tárgyalását ma délután három órakor folytatják.

## Böszörményi hírek.

— Saját tudósítónktól. —

H. Böszörmény, július 19.

A második református templom alapkövének letétele.

F. hó 18-án, vasárnap délelőt nagy ünnepe volt a böszörményi ev. ref. egyháznak s magának a nemes hajdu városnak, mely mind lakosságának számára, mind határának kiterjedésére a legnagyobb a hajdu községek között. A nagy népességű egyház e napon tette le a második új református templom alapkövének, mely a Kálvin téren épül.

A lelkes ünepély a város minden rendű és rangu lakóinak jelenlétében folyt le s délelőt 10 órakor, az istentisztelet befejezése után kezdődött.

Legelőbb a gyülekezet zoltárt és alkalmi éneket énekelt, majd remek imát Szolnok y Gerzon lelkes mondott, mely után az alapköve leteendő okiratot ifj. S ó v á g ó G á b o r főgondnok felolvasta és elhelyezte.

Az imádságot B a k ó c z y Endre s. lelkes tartotta meg, mely után a gyülekezet elénekelt a 170. dicséret 10. versét.

Az új templomot Gerster Kálmán műépítész tervezete után R ö s s l e r Richard debreczeni építész-mérnök építetteti a mai számítás szerint egyszáz kilenczven ezer koronáért.

Legyen ez a templom az igaz hitnek s szeretetnek örök hajléka s erősebb, mint a kösziklából faragott háza.

Vándor színészek.

K i s Soma ismert és jönevű igazgató 26 tagból álló társulatával 24 előadásra akarja bemutatni a böszörményieknek a színmű irodalom legkiválóbb s újabb termékeit. Az igazgatónak az engedély az előadásokra megadta a rendőrség.

Vivás.

Szigeti Benedek Gyula a kiváló debreczeni vivómester, 6 heti csússz akar vivni Böszörményben. Benedek első vivómesterek egyike s így a böszörményi sport kedvelők örülhetnek, hogy ilyen csodás ügyességű és tudású vivómestert nyerhettek.

## TARKA-ÉLET

### Az öreg Lancasterek.

Az öreg Lancasterek, a Szailer és társa bécsi czég remekei, rózsás, virágos, finom csöveikkel, tehát megérték újból a boldog vadász időt, a midőn mely szavukkal belebódülhetnek a vidék esőndjébe.

Hosszas is volt az a tavasz óta tartó pihenés, azóta a nyuszu kisasszonyokból boldog család mamák lettek s a tavalyi, harmadévi nyulmadámok gedig akár unokáiknak az unokáival együtt mehetnek a repeze földekre, a tengerik melletti virágos gyepre legelni s hanczurozni. Ha ugyan e vigjátékot a komoly nyulasszony család mamái helyzete megengedi.

A boldog nyuszu azonban még ma is vigan, gond nélkül játszhatnak, mert az ő pelyhes bundáikat még a Dowe pánczónál is jobban fedezi augusztus 15-ik napjáig a szigorú vadászati tilalom; hanem a rétek, nádasok, mocsarak szárnyas vadaktól látogatott ligeteiben, berkeiben hallatja már bőgő, bűgő beszédit esti huzásokkor az öreg Lancaster, perbe elegydvén a zsiholgó szárnyasokkal

mik az öreg Lancaster szavára csapatonként, falkánként riadoznak sejtettebb, vadabb pusztai tavak felé.

A debreczeni vadász társulat tagjai is hű barátokkal, a különféle képen rózsázott Lancaster barátjaikkal karöltve megkezdtek regényes vadász kirándulásait a vízi madarak térszélő helyei, nádas ligetei felé.

Es hogy a mi vadászaink nem siker nélkül járnak s hogy Lancasterük nem csupán a vadkacsák s rekedt torlu vöcsök madár elriasztására alkalmasok. Bizonyoság reá az a sikerült, kedélyes vadász vacsora is — v a d r u c z a e s t é l y —, melyet a debreczeni vadászok egyik legkedvesebb puskás tagja dr. K u n Mihály ügyvéd adott tegnap este a «K i s - P i p a» vendéglőben . . .

A vadász vacsorán, melynek a legkedvesebb csemegéje mindenesetre a kitűnő izléssel főzött s vadlében becsinált kacsapecsénye volt, a legjobb volt mindvégig a hangulat, számos kalandos vadász-históriák is mondattak, valamint lelkes dicsérő szavak az öreg Lancaster puskára, mely bizony a legigazabb barátja a vadászó embereknek.

Paulus.

## Táviratok.

### A meghátrált kormány.

Budapest, július 20. (A Debr. ered. táv.) A szabadelvű part tegnap este 6 órakor tartotta meg híres értekezletét P o d m a n i c z k y Frigyes br. elnökelete alatt.

Bánffy Dezső báró jelenti, hogy a képviselőház keddi ülésén indítványozni fogja, hogy az ülések ezentúl 10 órától 3 óráig tartanak (Általános helyeslés.) Ha azonban ez a semmi agresszív színezettel nem bíró intézkedés nem vezetne eredményre, sőt esetleg már ez az indítvány maga is ellenvetésre találna, akkor venné csak fantórára a kormány az energikusabb rendszabályok megkezdésének kérdését mert nem engedhető meg, hogy a parlamenti gépezet megakasztásával magát az alkotmányos életet l e h e t l e n é tegyék. (Általános helyeslés.)

T i s z a Kálmán Nem lehetvén pár napig jelen a Ház ülésén, hogy ezt félre ne magyarazzak kijelenti, hogy teljes mértékben hozzájárul a miniszterelnök előterjesztéséhez, annyival inkább, mert az ülések idejének ilyen meghosszabbítása minden nagyobb vita nélkül már gyakran megtörtént s a legparlamentarisabb allamokban a miniszterelnök által ajánlottaknál messzebb menő intézkedéseket is tettek.

Az értekezlet egyhangulag hozzájárult a miniszterelnök indítványához. Ugy halljuk, hogy Bánffy az utolsó pillanatban megijedt a klotür indítvány következményeitől, latva az ellenzék lelkesedését azért hátrált meg és belement a kompromisszum ajánlatába, a mely valószínűleg sikerülni is fog. Innen magyarázható az enyhe határozat. Más forrás szerint maga S z i l á g y i Dezső beszélt rá Bánffyt, hogy ne vigye végletekig a dolgot. Az ellenzéken nagy a lelkesedés.

### Herz Kornél vall.

Budapest, jul. 20. A Debr. er. táv. Parisból jelentik, hogy Herz Kornél, a Panamapör hírhedt bankára három hét múlva fogadjja a Panama bizottságot, melynek mindenről részletes vallomást tesz Herz a kormánytól rágalmazás miatt 25 millió frank kártérítést követel.

### A kompromisszum.

Buapest, július 5. (A Debr. ered. táv.) A kompromisszumról a legellentesebb hírek keringenek. A függetlenségi párt ma este dönt a jövő had'terv tárgyában. Hirszerint A p p o n y i Albert gr. a holnapai ülésen a következő indítványt fogja tenni.

## Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, július 20.

A képviselőház mai ülésének elején a napirend előtt felállt B á n f f y Dezső báéó, hogy előterjessze már jelzett indítványát. Az e g é s z e l l e n z é k H o c h-ozással fogadta, mire a kormánytól gyenge éljenzés volt a válasz. Indítványozza, hogy mivel sok letárgyalni való javaslat van még és a jelen javaslat iránt nagy az érdeklődés, ennél fogva hogy a képviselők nézeteiket elég bőven kifejezhessék, indítványozza, hogy az ülések d. u. 3 óráig tartanak. (Helyeslés jobbról.)

Szentiványi Árpád kéri a házat, hogy mivel az indítvány csak most van bejelentve, az készülődésnél találja őket, indítványozza, hogy csak holnap tárgyalják.

B á n f f y br. szeretne volna már holnap megkezdni a három óráig tartó üléseket de ha a ház kívánja b e l e e g y e z i k. A Ház ezt elfogadja.

A czukor adóhoz M e s z l é n y i Pál és B a r a b á s Béla beszéltek, az utóbbinak nagyszabású beszéde az ülés végéig tartott s utána S z i l á g y i elnök az általános vitát berekesztette.

Holnap kezdődnek a záró beszédek. Az előadóval együtt 11 szónoknak van joga beszélni.

## Ujdonságok.

\* **A huskérés.** Lapunk mai vezércikke már ki volt szedve, mikor arról értesülünk hogy K ö r n e r Adolf tanácsnok a huskérés tárgyában jelentését már elkészítette s csak azt utóbbi napokban oly nagy arányban megindult gyűlésekre gátolták abban, hogy azt illetékes felülbírálja a tanács elé terjessze. Midőn ezt az igazsághoz híven helyreigazítani kötelességünknek tartjuk, egyben a czikk egyéb részeinek fentartása mellett annak a reménynek adunk kifejezést, hogy a jelentésben megerősítve fogjuk látni azon aggodalmakat, melyeket a huskérésben a közönség körében felmerültek s a melyeknek éppen mai czikkünk ad kifejezést s azok orvoslása nem fog már sokáig húzódní.

\* **Miniszter és újságírók.** Ez is a Hortobágyon történt, a miniszter diszkiránduláskor. A reggeltől délig tartó össze-vissza szekerkezésben bizony kifáradt, kiehezgett már mindenki, különösen olyan döcögős, parasztszeker jutott, mint három p á r t k ü l ö m b s é g n e l k ü l összeültetett újságíróknak. Nem is esoda tehát, hogy amidőn a kirándulást befejezvé, a hosszú kocsisor a hortobágyi csárda felé fordult, hanem ekkor az újságírók is nagyobb sietésre nőgatták a kocsisukat hisz az éhes gyomor meg a jó hortobágyi fröstök utáni vágy eléggé biztatta őket. Es sikerült is nekik a girhes gebékkal a legtöbb kocsinak eleibe hajtatniok, kárörvendve köszöntgetvén az elmaradóknak, mikor egyszer csak kiabálás hallatszik:

— Elvesztették a löcsőt!

A fortélyos újságírók használni akarván az így támadható a zavart, még jobban neki biztatták a kocsisukat:

— Hajts! még sebesebben!

De már ekkor melléjük hajtatott egy uri fogat, melyről kaczagva kiáltották:

— Önök uraim, önök mindjárt elvesztik a kereket is.

Persze már ekkor az újságírók is oda néztek s látták, hogy az első löcs nincs s-hol,

sőt hogy a kereket is mindjárt elvesztik, pedig a magas töltés mellé csöppet sem lett volna kellemes ledülni. Meg kellett állani, majd a löcsért jó két delőföldet lépést vissza kellett hajlatni. Persze az elszomorodott, rákként haladó újságírók balesetét kaczagva, nevetve nézték, figurázták a többi most már jóval eleikbe került utasok. De az esetnek eljutott a híre D a r á n y i miniszterig is, ki azonnal érdeklődve kérdezte D é g e n f e l d főispántól:

— Kik ültek kérem abban a kocsisban?

— Az újságírók. mondta a főispán.

— Jó hogy nem esett valami bajuk; mondta megnyugodva a miniszter, ki mint látszik, ha meg is szavazza a hírhedt 16. §-t, de azért vögső pusztulásokat még sem óhajtja az újságíróknak.

A három pártkülönbség nélkül összeültetett újságíró pedig, sarkantus Z o l t a i Lajos vezetése alatt megkésve, jó idő múlva ért a csárdához, mikor már rég megkezdődött a fröstök. No de azért ők sem maradtak ott sem éhen, sem szomjan, nem hiában, hogy Debreczen város volt a gazda.

\* **A városi dalárda, népünnepélye.** Érdekes népünnepélyt készült rendezni a városi dalárda mint értesülünk Augustus 1 én a Dobos pavillonban a melynek programját még nem áruljuk el de a városi dalárda jó hírneve elég biztosíték arra, hogy a mulatság jól fog sikerülni. Nagyon dicsérendő és jellemző a jó viszonyra a mely a működő dalárdák közt fennáll, hogy a városi dalárda az ünnepélyen működésre a kereskedő ifjak dalkörét is meghívja.

\* **Házi ezredünk jubileuma.** E hó végén lesz annak 25 éve, hogy Alexis nagyherceg nevét viseli a mi házi ezredünk a 39-ik gyalog ezred. Ezen emlékezőtetes nap fényes megünnepelését határozta el az ezred tisztikara. E hónap 29-én délután nagy népünnep lesz a pavillon előtti térségen, hol általános mulatság lesz sátrak alatt a különféle faluk és városok szép leányai fogják rakni a csárdást. Az ünnepély főprogramjáról közelebbi számunkban különben bővebben fogunk megemlékezni.

\* **Esküvő.** Már hiába, ez a lányok sorja. Eljön az idő s kiröppennek a szülei ház csendes fészkeiből, hogy maguk alapítsanak újat. Eddig úgy volt a dolog, hogy a leány nem is volt eddig a nagyvilágé, legfeljebb a bálóké, míg valamely ifju ott a parketten, avagy a zsurokon, vagy a családi körben forogván meg nem tetszett neki s el nem jegyezte magán: "holtig való házastársul. Fordult azonban az idő kereké s mamár a leány is a nagyvilágé. Hol az, hol amaz a foglalkozás köti hozzá a társadalmához a leányt s teszi részesevé annak a körnek, amelybe mamája csak a főkötővel egysserre jutott. Ime most is olyan esküvőről adunk hírt, amelynek egyik boldog részese a menyasszony már l e a n y k o r a b a n nemcsak szülei révén, de a maga egyéniségénél fogva is kedvelt, szeretett és tisztelt tagja volt a debreczeni művelt társadalomnak s most mikor már csak könnyen megszámálható órák választják el attól a boldog percztől, amelyben egygyé lesz szíve választottjával nemcsak a szüleiivel ismerős és jóbarát családok, hanem az egész környék fiatal leány és aszonynépe sereglik hozzá a maga jókívánataival s szíve érzését viszi ki-érőül ahhoz a frigyhez, amelyet az ő családjuknak, jövőjüknek részese kötni fog. A felsőbb leányiskola fiatal derék tanárnője, Z a l a y Paula k. a. az, akiről szó'unk s akinek esküvője egész Debreczen társadalmában az öröm és bu vegyes érzelmét kelti. Örülünk neki, hogy révbe ér, f á j l a l j u k, hogy itt h a g y m i n k e t e l m e g y közülünk . . . De vigasztalódjunk, hiszen a mi neki kedves, az őt szerető és tisztelő ismerősöknek is csak kedves lehet. S bizunk benne, hogy nem is

távozik tőlük távolság a esik Jeruzsá Debrecenhe feles'gnok. Endre dr. o élete társau reczeni ev. szrke dr. hi abban a sz főszeben, r ha valaki gánk házat után lesz az t u d j u k n a g y o az emberek a valódi ü boldogságot lem szötte s ládja az adta ki:

Z a l nár és n leányuk r ö s E n j u l i u s h a U g y a r kiadott ért

\* **Az** bati számu Janosné ki szony mag hoztak mo né nevü ö felismerni a kis gyer minden ké nő miről a semmisé hivatálnok azon gond dühöngő mint újab mek rejtek geny anya gyermekeit van. Az ő jában, ritk tételődik megy, a velő f a Eddig iger mindez cs

— Eddig hogy haj a szegéd vele segít gyermek f csapó utc a mint az gyermek szonyt és nines seho faggatják mit sem f hogy nem tul, ciniku azerte s a

\* **A** vasut átí tettesek a padokból szét rongá tett, hogy hogy a ká

\* **Eg** való s el országser s z e n H e nyolcz óra ban szarm hol mint met. Th i művészett emelte, m Virágzó ü nevü fia v

távozik tőlünk végleg el, hiszen ma már nincs távolság a világon, ma már Makó is közel esik Jeruzsálemhez, hogyne volna közel Pápa Debreczenhez. Mert oda megy a mi tanárnónk feleségnek. Lapunk jeles munkatársa, Körsz Andre dr. ottani főgimn. tanár viszi őt el élete társául, hogy itt maradjon árván a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola egyik tanárke dr. hilya legyen egy betöltött helynek abban a szeretettől sugárzó kedves családi fészekben, melynek melege messzire sugárzik ha valaki a Zalai Márk kedves kollégánk házatája felé tart. . . Szombaton délután lesz az esküvő szűk családi körben, de tudjuk a z, hogy lélekben a nagyonszéles körből ott lesznek az emberek, a szerető és tisztelő lelkek ezen a valódi ünnepén s velünk együtt sok-sok boldogságot kívánnak ehhez az igaz szerelem szötte szép frigyhez. A menyasszony családja az esküvőről a következő értesítést adta ki:

Zalai Márk, keresk. akadémiai tanár és neje örömmel jelentik, hogy Paula leányuk f. hó 24-én fog egybekelni Körsz Andre dr. úrral. Debreczen, 1997. július havában.

Ugyaníly szövegű a végleg részéről kiadott értesítés is.

**\* Az eltűnt gyermek rejtélye.** A Szombati számunkban írtuk volt meg, hogy Illés Jánosné kis néma gyermeket egy öreges asszony magával csalta. A városi kórházba hoztak most egy idős névleg Molnár Mihályné nevű örült asszonyt a kiben a szomszédok felismerni vélték azt az asszonyt ki hajnalban a kis gyermeket magával csalta. De hiába minden kérdés, keres és fenyegetés az örült nő miről sem szól csak néz mereven, bámul a semmiségre. S az emberi szív még a rideg hivatalnokokban is remegve szorult össze azon gondolatra, hogy mit is tehetett egy dühöngő örült nő a szegény ártatlannal, s mint újában értesülünk a szegény néma gyermek rejtélye még most sincs kiderítve. A szegény anya sir, zokog szólógnatja nevének gyermekét de az szegényke lsten tudja hol van. Az örült nő ül mogorván, némán czellájában, ritkán ejt el egy-egy szó rögeszméjén tépelődik folyton. A kihallgatása igen nehezen megy, a kérdésekre elvéve felel sokszor velő f a g y a s z t ó a n f e l k a c z a g. Eddig igen kevés adatot tudtak kideríteni s mindez csak még jobban bonyolítja az ügyet. — Eddigi vallomásából annyi az igaz hogy hajnali négy órakor reggel felkötötte a szegény kis gyermeket, hogy jöjjön vele segíteni valami munka elvégzésénél. A gyermek felkelt és vele el is indult, a nagy csapó utcán átadta egy másik asszonynak, a mint azt szinte azon asszony is erősíti. A gyermek azonban ott hagyta a másik asszonyt és újra az örült nő után futott, azóta nincs sehol s nem tudják nyomát lelmi. Hiába faggatják az örült nőt tovább s a kérdésekre mit sem felel s ha mondják vagy kérdik, hogy nem sajnálja, ha a kis gyermek elpusztul, cinikusan mondja: „nem nagy k r b i z a z e r t a s a z t á n v i s s z a s s i k t o m p u l t s á g á b a .

**\* A meglopott helyi vasút.** A helyi vasut átírt a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek a Péterfán levő vas oszlopok és padokból néhányat elloptak és többeket szét rongáltak. A rendőrség erélyes intézkedést tett, hogy többé ilyesmi elő ne forduljon és hogy a kár elkövetőt mielőbb kézre kerítse.

**\* Egy kiváló iparos halála.** Egy kiváló s előkelő nagy iparos, a művészetérő országzszerő, sőt külföldön is jól ismert Thieszen Hermann elhunyt f. hó 19-én reggeli nyolcz órakor. Thieszen még fiatal korában származott be Németországból Debreczenbe. Hol mint szoba és épület festő nyitott műtermet. Thieszen a disztig festészetet igaz művészettel üzte s művészi színvonalra emelte, miért számos kitüntetéseket is nyert. Virágzó üzletet hagyott hátra; melyet Arthur nevű fia vezet. A derék nagy iparos s művész

elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó férjem, kedves jó apánk, szerető nagyapám, testvérünk és nász néhai Thieszen Hermannnak folyó hó 19-én reggeli 8 órakor, életének 60-ik, boldog házasságának 30-ik évében hosszú kínos szenvedés után történt elhunytát. Feledhetetlen kedves halottunk földi részei f. hó 21-én d. u. 5 órakor fognak, Nagy-Péterfia-utca 982-ik sz. háztól, az ég. ev. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mély végtisztességtételre rokonainkat, s elhunytunk jó barátait és ösmerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. július hó 19. Testvérei: János, Péter, Claus, Trina és Magdolna; Násza: Róth János nejevel Fischer Katalinnal és gyermekeik. Bána'os özvegye: Thieszen Hermáné szül. Keilhak Mária Paulia; gyermekei: Arthur, nejevel szül. Róth Irénnel; gyermekek: Ernő; Thieszen Hugó; számos közeli és távoli rokonok nevében is.

**\* A Tanítók Lapja Debreczenben.** A magyar ev. református tanítók országos egyesületének a hivatalos közlönye, a Tanítók Lapja című tanügyi heti közlöny, mely eddig Bőszörményben lett szerkesztve és nyomva, szerkesztőt és kiadót cserélt. A református tanító testület érdekeit oly hiven és buzgósággal védő közöny f. szerkesztője Csúrk István, a debreczeni jeles képzettségű tanító lett, a lap kiadói pedig Hoffmann és Társaság, mely a Debreczen-nék is a kiadója. Mi szívesen üdvözljük a Tanítók Lapját s a lapnak szerkesztőit körünkben s hisszük, hogy ennyi és ily erővel s igyekezettel sok sikereket fognak elérni. A lap jul. 15-én megjelent száma az első, melyet a Hoffmann és Társaság nyomdájában nyomnak s melyet a már felfrissített szerkesztőség a régi munkatársakkal együtt összeállított, mind a külsein, mind a gazdag beltartalom méltó egy ily fontos, első helyet betöltő szakközlönyhez. — A lapszámba a következő munkatársak írtak érdekes és becses cikket: Csúrk István felelős szerkesztő beküszöntő vezércikket, Simón István tárczát, Sinka Lajos, Simon Károly, Solyom Antal, Lázár István cikkeit. Közli a lap Kovács Lajos ev. ref. tanítói képezési tanár, egyesületi elnök megnyitói beszédét is, melyet nevezett tanfőnökünk a »Gönczy Egyesületnek« Debreczenben tartott évi IV-ik rendes közgyűlésén tartott. A lap többi részét újdonságok s rövidebb hírek töltik ki a tanítói tanügyi intézetek egyesületei köréből. A lap anyagi ügyeit a kiadók intézik, előfizetések, esetleges reklamációk stb. tehát hozzájuk küldendők.

**\* Debreczeniek Országában.** A jövő hó közepén Moszkvában tartandó nemzetközi orvosi kongresszus magyar bizottsága most tette közzé a résztvevő tagok névsorát. E szerint Debreczenből a kongresszus rendes tagja lett dr. Bruckner Ernő m. á. v. egészségügyi tanácsos, a ki nejevel veszt részt rendkívüli tagjai pedig Tóth Béla gyógyszerész és Ferenczy Ferencz gazd. tanít tanár. Három debreczeni jelenkező nem lett felvéve a tagok közé, miután a megszállott tudományos minisztérium nem rendelkeztek.

**\* Egy játékos, a ki nyer.** A Luther jutezban Spitzer Izidor butor lakatos többek között, és ezektől csinos összeget összenyert. Spitzer társai, akiket ő nem ism. rt, ezt nagyon rossz néven vették tőle, úgy, hogy mikor fölkel és elakart menni, egyik közülük utána ment, késével megszurta s azután elszaladt. A mentők a »szerencsés játékost« a dologházi kózkórházba vitték. A rendőrség nyomozza a szurkáló kártyást.

**\* Népiünnepély Belgrádban.** Natália védnöklete alatt a szerbiai árvízkarosultak javára Belgrádban három napon át népiünnepet rendeztek, a melyeken Mihály me ropolita is megjelent és a magyarokkal magyarul beszél-

getett. Ott volt Sándor király, a szerb kormány és a nagy közönség színe java. A sikerült ünnepély szép összeget jutatott a nyomorban evő árvíz károsultakna.

**\* Szomorú levél.** Medgyesről kaptunk egy levelet, mely igazán szomorú levél. Egy lelkész munkatársunk írta, melyben szomorú jövőjét festi a Nyir-vidéknek. »A rendkívüli időjárás veteményeinkbe helyezett reményünket teljes tönkrevetéssel fenyegeti. Nálunk az eső folyvást nem esik, de ömlik. Az alacsonyabb fekvésű helyek viz alatt állanak. Gabonánk alig lesz valami. Krumplink megragályt levelét meg lehetne pipázni. Mesterséges takarmányunk — a bököny és lóhere lerothadt. Szóval fájó lélekkel desperálva nézünk a katasztrófa elé. Hasonló igen szomorú leveleket más és más vidékekről, nap-nap után kapunk, szomorú jövőre fenyeget számos magyar vidéket, miket a kormány pedig a kvóta útján még jobban akar nyomni.

**\* Egy megrert feleség.** Piruló, mosolygós arcú kis menyecske állított be a zord hivatalos szobába, könybe lábbadt szemekkel sutogta el a tekintetes kapitány uramnak az ő nagy sorját. Szégyen esett meg vele, úgy hogy nem tudja azt tovább elviselni, már 8 hónapos menyecske az istenadta és soha semmi baja nem volt az urával s most hogy már maholnap esztendeje lesz annak, hogy a fejét bekötötték, most éri a nagy szégyen, hogy a Jancsi-ura kezét emelt rá, az ő hűséges szerelmes élete párijára. De szidja is ám meg a kapitány uram azt a rossz posztót és büntesse meg jól ezért a tetteért. S a kapitány végig hallgatja a menyecske nagy panaszát, komolyan bólingat rá nagyokat s midőn hallja a főben járó bünt magát, igen elszörnyed e durva bánásmódon s haragosan csenget. — A haragos arcczal csengető kapitányt szegő tekintettel kíséri a kis menyecske, a belépő hajdunak szigorúan ki lesz adva a parancs, hogy azt az asszonyt verő híres János urat mielőbb hozza a szeméi elé. Méregtől felháborodott kapitány nagy léptekkel jár fel és alá a szobában várva a bűnöst, jön is egyszer a deli férj a hajdu kíséretében s bizony van benne egy kis felszáva a haragos kapitányt. A kapitány mérges arcczal fordul a behozott ember felé, hogy jól össze szidja sőt talán meg is büntesse a rossz embert. De egyszer csak köztük terem a sarokból a szepegő szép menyecske és mint az eső felhőn átszűrődő napsugár, könnyein keresztül mosolyogva kéri a kapitányt, hogy ne bántsa az ő uracskáját, hisz ő megérdemelte azt a mit kapott, nem haragszik már azért s ne csukassa be a kapitány ur az urat, mert ő nem tud meg lenni az ő Jancsija nélkül. Kismulnak a haragos redők a kapitány arczán s mosolyogva hagyja együtt távozni a fiatal párt.

**\* A száj és köröm fájás.** Kun Madaras községben a száj körömfájás betegsége ugyanannyira elterjedt, hogy az ottani e hó 25-én tartandó nagy vásárra minden hasított körmű állat felhajtása be van tiltva. amit tájékoztatás céljából ezennel közölünk az érdekelte közönséggel.

**\* A dohánygyári munkások mulatságáról.** Az e hó 17-én a Dobos pavillonban megtartott nyári tánczvidalma a Debreczeni dohánygyári munkásoknak minden tekintetben jól sikerült. A mulatságon felülfizettek: Augsburger légszeszgyár, Szent Királyi Tivadar 10—10 frt, Boldog István, Geréb Fülöp Tóth Gyula Kohn Sámuel 5 frt. Dr. Wolatka Nándor, Hadházy Ferencz, Rosenberg A. és fia, Debreczeni Lajos 3 frt, Rankai József, Droppa J. czég, Örvényi Ottó, Palecskó Péter Pál 2 frt Materny Lajosné 1 frt. 50 kr. Hadházy Imre Suhajda Kálmán Glück Géza Ganofszi Lajos Bloxberg Simon Székely Róza 1—1 frt. Erdei István 20 kr. Összesen 67.70 azaz Hatvanhét forint 70 krajczár. Hadházi elnök. Thomaszr. b. pénztárnok.

**\* Gazdátlan fogat.** Tegnap délfelé egy a poszton álló rendőr a külsőségen gazdátlanul álló fogatot talált 2 lóval és szekérral. — Igazolt tulajdonosa a város gazdai hivatalnál átveheti.

\* **Munkásgyűlések.** Tegnap d. e. több munkásgyűlés volt, amelyeken a pünkösdi szocialista kongresszusra kiküldött férfiak jelentést tettek a kongresszusról. A jelentéseket tudomásul vették és mindenütt a szervezkedés szükségességét fejtették.

\* **Kerületi betegsegélyző pénztár.** A kerületi betegsegélyző pénztár T. tagjai, illetve a pénztár kötelekéhez tartozó T. munkaadókat ezennel van szerencsénk értesíteni, hogy a biztosított munkások után fizetendő tagjárulékokat a f. hó 15-től kezdve a munkaadóknál személyesen jelentkező B o d a Ferencz pénztári alkalmazott fogja a pénztár részére beszélni. Felkérjük ennélfogva az érdekelteket, hogy saját kényelmük szempontjából is jövőben a tagjárulékokat nevezett pénzbeszedőnek kezeihez általa kiadandó nyugta ellenében kiiltetni sziveskedjenek. Debreczen, 1897. július 19. A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatója.

\* **A kath. autonómia.** A főváros IV V VI VII. kerületben már befejezték a választást M a r k u s József polgármester báró B a r k ó c z y ellenében jelentékeny többséget nyert, eredményt ma fogják kihirdetni. A budai kerülethez tartozó plébániák egy részén vasárnapvölgződött be a szavazás. A szavazatok eredménye nagyon megosztott V ö r ö s László és gróf Z i c h y Nándor között. Az eredményt szombaton fogják kihirdetni. A J ö z s e f v á r o s b a n erősen folyik a szavazás G e r l ó c z y győzelme biztos. Ellenfele Gróf Esterházy Miklós Mórincz.

\* **Kirándulás a keleti Kárpátok közé.** A Magyarországi Kárpát-egyesület Keleti Kárpátok osztálya f. e. augusztus hó 8-án délelőtt 11 óra 30 perczkor tartja közgyűlését Nagybanán és arra, valamint az azzal összekötött kirándulásra az egyesület tagjait és barátait meghívja. — **Programm:** Vasárnap, augusztus hó 8-án, délelőtt 10 óra 3 perczkor érkezés Nagybanánra. 11 óra 30 perczkor közgyűlés a varshaza tanácstermében 1 óraker közösbéd. D. u. kisebb kirándulások. Este 7 óra 30 p. közösvacsora. Hétfőn, augusztus hó 9-én: Reggel 8 óraker indulás kocsin a «Fenezel» völgybe. A «Kohor» megtekintése és továbbmenet a «Fekete-patak» völgybe, a hol közös ebéd lesz. Délután négy óraker visszamenet Felsőbanánra s a vendégek elszállásolása. Este 8 óraker közös vacsora Felsőbanán. Kedden augusztus hó 10-én: Reggel 5 óraker indulás a Fekete-hegyre (1243 m.), melyről gyönyörű szép a kilátás. A hegy, melynek megmászása 4 órai gyalogolást igényel és teszállás a Bódi tóhoz, a hol közös ebéd. Azon vendégek, kik nem szándékoznak a Fekete hegyet megmászni, Felsőbanánról egyenesen a Bódi tóhoz mehetnek. Délután visszamenet Felsőbanánra és este 8 óraker közösvacsora. — A hivatalos kirándulás ezzel veget ért. Azon vendégek számára, a kik meg tovább akarnak maradni, szerdán, augusztus hó 11-én kirándulások rendeztetnek a Gutinra (1447 m.) és Rozsáljra (1307 m.) A hányak is megtekinthetők, vagy pedig kisebb kirándulások tehetők Bajfalura, Kapnikbányára stb. Egy ily kiránduláson való részvétel f. évi a u g u s z t u s 19 - é n jelentendő be F e l s ő b a n á n B e j e l e n t é s:

Hogy az ellátás és elszállásolást veget szükséges előkészületeket meglehessen tenni és a kocsi idejében megrendelhetők legyenek, okvetlenül szükséges, hogy minden részvevő legkeőbb augusztus 2-ig bejelentse részvételét. Részvételi szelvény, melyen a bejelentés történetik Siegmeth Károly m. á. v. üzletvezető helyettesnel és Burger Izso mérnöknel kaphatók, kik ugy ezel, mint a további felvilágosításai készséggel szolgálnak. A kiránduláson részvevő hölgyek külön felsorolándók. A bejelentéssel együtt az ellátás és kocsi költségen is beküldendő postautalvány utján a most megnevezettek egyikéhez. — A kirándulás költségei 9 frotot tesznek ki, Ezen összegart a részt vevők következőkben részesülnek: Kocsimenetek, ebéd és vacsora Nagybanán augusztus 8-án (bor nélkül.) 9-en ebéd Fekete patakon és vacsora Felsőbanán (szinten bor nélkül.) Csomaghordó Fekete hegyre és 10-én

villásreggeli borra. Ebéd a Bódi tónál (bor nélkül), vacsora Felsőbanán (bor nélkül) A ki nem kíván kocsi annak csak 7 frotot kell küldenie az intézőséghez. Mérsékelt vasuti utazási díj: A magy. kir. államvasutak és a szatmár-n-bányai vasut az ezen kiránduláson résztvevőket azon kedvezményben részesítik, hogy II. osztályu jeggyel I-ső osztályban, III. osztályuval II. osztályban és fél II. osztályu jeggyel III. osztályban utazhatnak. A szükséges igazolványok a bejelentés és ellátási költségek befizetése után fognak szétosztatni.

\* **Az ellenzék lakomája.** A képviselőház ellenzéki pártjai tiszteletére f. hó 21-én szerdán este a Maecassy-féle vendéglő kert helyiségében tartandó banket iránt a polgárság körében élénk érdeklődés nyilvánul. A banketten előreláthatólag 60-70 képviselő vesz részt. A banket rendezése ügyében hétfőn este a Práter-utca 6 sz. a Sverticzky vendéglőben értekezlet lesz, a melyen megválasztják a banket szónokait.

\* **A téglagyári munkások sztrájkja.** Miután a téglagyárosok a békeléti bizottság tagjaival érintkezni nem akartak, a munkások hangulatától itelve a sztrájk az egész vonalon e héten újból ki fog törni.

\* **Debreczeni vendégek az ó Tatrai fűrdőben.** Kovács Lajos tanító, Kajary Lajos kir. mérnök, Bluman gyáros, Falk Lajos föld-birtokos és családja, Szabó Lajos nyugalmazott igazgató és családja, Kardos László nagy kereskedő és családja, Gobauer Károlyné gyáros neje, Simon Mariska, Schmid Ágoston gáz igazgató és leánya, Berger, Fisbein, Tarnai gazdalkodóné és leánya, Roth Lipótné, Horváth István sertés nagy kereskedő és neje, id Kéky Sándor kereskedő és neje, — az összes vendégek száma eddig 1300 volt.

\* **Dohány kórok kiszántása.** A helybeli m. kir. dohánybevaltó felügyelőség a következő köriratot bocsátotta ki: Az 1887 évi XLIV t. cz. 14. §-a értelmében a dohánykórok október hó 15-ig levén kiszántandók, miből kifolyólag a Nagytekinetű m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóság 1896 évi december 3-án 15751. sz. alatt elrendelte, hogy a dohánykórok téli legeltetésének megengedése iránt benyújtott kérvények csak azon esetben terjesztendők fel, ha azok még október 1. előtt a felügyelőséghez érkeznek, a később benyújtott ily tárgyú kérvények, valamint az elutasító határozatok ellen esetleg benyújtott fellejtemendők hivatalból vissza utasítandók. Azon termelők azonban, kik a kedvezőtlen időjárás vagy a munka összetörődése miatt nem lennének képesek a dohánykórokat október hó 15-ig kiszántani október hó 1. től is kárhatnak a kórok kiszántására rövid halasztási határnapot. M. kir. dohánybevaltó felügyelőség. Debreczen 1897. július hó 9-én. M é h e s felügyelő.

\* **A borralaló ellen.** — A szocialista párti éjjeli pinczerek közül mintegy nyolczvan gyűlésezett vasárnap délután, amelyen erősen agitáltak a borralaló, az alamizna ellen. — Amint elnökük S t e r n Henrik kifejezte, tisztességes kenyeret akarnak, munkabért, mint más munkás. A borralaló ellen szervezkedni fognak s e ezelből legközelebb megalakítják a budapesti pinczerek és kávésegédek szakszerveületét.

\* **Népgyűlés a házbér uszora ellen.** A nemzeti demokrata munkások vasárnap népgyűlést hirdettek a házbér uszora ellen, a gyűlésen azonban a nemzeti érzelmi munkásokkal alig egy néhány jelent meg, annál több volt azonban ott a Ferencvárosi és Józsefvárosi szocialista gyári munkás. — Elnök és első szónok M a l l á r József volt, aki ismertette a fővárosi lakásviszonyokat, javaslatot terjesztett a gyűlés elé, amelynek értelmében feliratban kerjék a minisztertől a lakás uszorával foglalkozó háziurak szigorú megbüntetését. Ez ellen azonban tiltakoztak a szocialisták. C z i n d e r Károly szerint ez kötelessége a miniszteriumnak, aki tud is erről a lakásuszoráról, ugy ő, mint S c h r e j e r Bela szocialista tiszviselő tiltakozva az ellen, hogy a miniszterhez feliratot intézzenek egyuttal erőseu támadták magát a kezdeményező demokrata munkáspártot. — Az elnök

látva, hogy a szocialisták roppant túlsúlyban lévén leszavazzák őket, egyszerűen feloszlatta a gyűlést, ami nagy zajt keltett ugyan, de végre is nyugodtan szétoszlottak. Te. m. e. szentesen a g y ü l é s ilykép eredménytelen volt.

## Fürdői levél.

Karlsbád, 1897. jul. 17.

Karlsbád lakossága 12000, mely leginkább németekből és zsidókból áll. Fürdő vendégeinek száma átlag véve 36000, melybe az útutazók és turisták nincsenek bele számítva.

Karlsbád története IV. Károly császár korában kezdődik, ki a fürdő valódi megalapítója volt.

Karlsbád szépségét leírni nem lehet, mert az oly ragadhatóan szép, hogy arról tiszta képet csak az tud alkotni, a ki azt látta. — Vasuti összeköttetései az egész művelt világgal olyan nagy, hogy május 1-től, mikor a fürdő évad kezdődik, naponként 300-400-ra tehető a vendégek száma.

Karlsbád nevezetességeit leírni nagyon nehéz, azért én csak a legnevezetesebbeket említem fel.

Templomai közül nevezetesebbek a római kath. evangélikus, görög keleti evangélikus, orosz és zsidó templom. Az idegenek kórháza, mely május 1-től szept. 21-ig több száza menő szegényebb sorsu fürdő vendéget fogad be, egy részét egészen ingyen, másik részét csekély díjért, cs. és kir. katonai kórház, Curhaus vagy gyógyház, melynek első emeletén az olvasó-terem van; hol 120 mindenféle nyelvű és irányu ujság jár, városi színház, mely 1885-ben épült igen szép és csinos berendezéssel.

Fenyves erdeiben, melyek 10 mértföldnél tovább terjednek, gyönyörű sétái vannak gyakori pihenőkkel ellátva. Nevezetesebb kiránduló helyei: Hirschsprung, Jaeger haus, Ferencz József messzelátó torony, Aberg, Stefánia pihenő stb.

Világhírűvé Karlsbádot meleg gyógyforrásai tették. Forrásai ée azok hőfokai a következők:

Schlossbrunn 35° R., Mühlbrunn 41°, Kaiserbrunn 39°, Marktbrunn 35°, Elisabeth-quette: Erzsébet forrás 33°, Teres-enbrunn 47°, Kurhaus quette 51°7', Bernhardsbrunn 31°3', Neubrunn 48°, Kaiser-Karl-quelle 37°, Parkquelle 32°, Hochbengerquelle 31°5', Spitalbrunn 28°2', Russische Kronquelle 27°1'

Ezen források közül legnevezetesebbek a Spnedel, Mühlbrunn, — mindegyik igen szép csarnokkal, — hol reggelenként 6-8 óraig van a vizivás s a kitűnő cseh zenekar mellett 15-20,000 ember gánzemasozik. Nevezetesek még a Schlossbrunn, Kaiserbrunn és Neubrunn.

Számos fürdői közül legnevezetesebb a szép stílusban épített s királyilag berendezett Császár fürdő (Kaiserbad), mely 2 milliónál többbe került. Ezen fürdőnek van egy orna helye, mely maga 60000 frtba került.

De ki tudná leírni Karlsbád szépségeit, számos intézeteit, épületeit? melyek mindmennyi 3-4 emeletes paloták.

Gyógyvizet páratlan hatásuak: gyomor, lép, vese, máj, czukor betegségeknel, méh hurutnál, közhvénynel stb.

A betegek gyógykezelésére 101 kitűnőbbnél kitűnőbb orvos működik. Gyógyvizet közül elárúsításra leginkább a Sprudel és Mühlbrunn forrás vizet használják.

A kereskedésben árulni szokott Sprudel sából évenként 1000 métermázsát termelnek és küldik a világ minden részébe.

Hogy Karlsbád a világ legelső fürdője, világosan bizonyítja az itt 10 évről kiállított statisztika. 1887-ben volt a vendégek száma 29084, 1888-ban 30248, 1889-ben 32678, 1890-ben 34296, 1891-ben 35109, 1892-ben 26396, 1893-ban 36679, 1894-ben 39095, 1895-ben 42950, 1896-ban 41780, 1897-ben a mai napig 27800, melyből magyarországi volt 1600, debreczeni 50.

Itt időzik a debreczeniek közül a mi

szeregett p...  
nejét el, R...  
Sándor tábl...  
nyug. törv...  
feleségével...  
jével, Stenc...  
Tamási Kár...  
Sándorné,  
Antonicovics  
Áron Miks...  
Hochfelder...  
Weisz Móri...  
val, Ranur...  
Liedermann...  
val, Klein I...  
mann Fáni...  
Az ég...  
es városunk...  
lius 17-én.  
Tekint

Bud

A készaru

B u s a  
Bánsági  
,  
,  
Tiszavidéki  
,  
,  
Pestvidéki  
,  
,  
Fehérmegyei  
,  
Bácskai  
,  
,  
Észak magy

Rozs elsőre  
másod  
Arpa takarm  
égetni  
serföz  
Zab —  
Tengeri bán  
más  
Repeze baus

Köbár  
(páronként  
53-54 kca  
260 kilogr  
könyű (p  
sulyban) 53

Sertés  
napján volt  
hónap 18-i  
hónap 18-  
1897 július  
készletben i  
rányzata vá

Serté  
miniszter a  
vásárról a  
beszintette.  
lehet sertés

A

Ford

A Br  
Istenben va  
oktondikám

szeretett podesztánk Simonffy Imre kedves nejevel, Roncsik Lajos tanácsnok, Comanescu Sándor táblai bíró nejevel, Komlóssy Dezsó nyug. törvényszéki bíró, dr. Popper Alajos feleségével és leányával, Harangi Sándor nejevel, Stenczinger Károlyné, Domokos Lajosné, Temási Károlyné, Bérés Sámuelné, Szunyogh Sándorné, Tóth József posta tiszt nejevel, Antonicovics Oszkár nejevel, Szilágyi József, Áron Miksa, Lusztig Károly, Havas József, Hochfelder Jakab feleségével, Fisch Samuel, Weisz Móricz feleségével, Fried Emi'né leányával, Ranunkelné leányával, Weinbergerné, Liedermann Hermann feleségével és leányával, Klein Dávidné, Weisenberg Vilmos, Kaufmann Fáni.

Az ég áldását kérve szeretett hazánkra és városunkra, vagyok Karlsbádban 1897. július 17-én.

Tekintetes Szerkesztő urnak  
bazafias üdvözléttel  
Dávid Mihály.

### Budapesti gabonátözsde.

július 19

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Baza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	9.30 - 9.45	80	9.85 - 9.90
"	77	9.55 - 9.65	81	9.90 - 9.95
"	78	9.65 - 9.70	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.75 - 9.80	—	9.90 - 9.95
"	76	9.55 - 9.65	80	—
"	77	9.70 - 9.75	81	9.85 - 10.00
Pestvidéki ó	78	9.75 - 9.80	82	9.85 - 9.90
"	79	9.80 - 9.90	—	—
"	79	9.50 - 9.60	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.65 - 9.70	81	—
"	78	9.70 - 9.75	82	9.90 - 9.95
"	79	9.75 - 9.85	—	9.85 - 9.90
Bácskai ó	76	9.50 - 0.60	80	—
"	77	9.65 - 9.70	81	9.90 - 9.95
"	78	9.70 - 9.75	82	9.95 - 10.00
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilogram	
Rozs elsőrendű	uj	70-72	7.10	7.20
" másodikrendű	"	—	7	7.10
Árpa takarmánynak	"	60-62	5.00	5.35
" égetni való	"	62-64	5.65	6.15
" serfőzdei	"	64-66	4.35	4.05
Zab	uj	39-41	4.25	3.95
Teageri bánsági	uj	—	4.10	4.50
" más nemű	uj	—	3.35	3.90
Repcze bánsági	—	—	3.20	4.50

### Sertés vásár.

július 19.

**Kőbányai sertéspiacz.** Szerbiai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 53-54 krajczárig, közép (páronként 250-260 kilogramm súlyban) 54-55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53-54 krajczárig.

**Sertéslétszám:** 1897. évi július 17-ik napján volt készlet 32 326 darab, 1897 július hónap 18-ik felbajtatott 301 drb, 1897 július hónap 18-ik napján elszállított 604 drb. 1897 július hónap 19-ik napjára maradt készletben 32 023 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

**Sertés-konzumvásár.** A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonzum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentúl csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

### CSARNOK.

#### A prágai ghettoól.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. Móricz Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás

**A csipkekereskedő.**

HARMADIK FEJEZET. 29.

A Bresnitz lelkét rég megacélozta az Istenben való erős hit. Narreleben (kedves oktondikám), szót komolyan, már tegnap meg-

mondtam neked, hogy midőn az aggályoskodás és számítás már nem használ semmit, akkor bizni kell az Istenben, ő a legjobban tudja, hogy mi a legjobb és semmi sem történik az ő akarata nélkül. Hidd el Kele, hidd el gyermekem, igen sokszor az ember maga sem tudja a maga hasznát. És akár hányszor ép abból következnek a legnagyobb hasznok, mit rosznak vélt s elvetendőnek ítéltek. És mivel Kele Lucka még erre a beszédre sem nyugodott meg egészen, így bátorította hát: Magad is tudod, hogy a gemore (talmud) milyen kincses könyv. Minden elképzelhető szép és jó találatot, foglaltat benne, helylyel-helylyel tanulságos történetek és kitünő bölcs mondások. No hát ebben a könyvben egyik helyen azt mondja Reb Akiba, a nagy mester: Amit Isten cselekszik, azt mindig a mi javunkra cselekszi. Egy ízben messze utra indult ez a bölcs, podgyászat számár hátra tette s úgy bandukolt. Egy kakast is vitt magával, hogy majd a hosszú uton később élelmére felhasználja s gyertyát is, mit éjszaka meggyújtott, hogy le ne tévedjen a sötétben az utról. Kifáradva ért el egy koresma házat, hanem a koresmáros nem engedte be. „Mit Isten cselekszik, jól cselekszi!” sóhajtott a hívő rabbi a gyertya szegény fényénél botorkázva a sötétben az ösvényen. De hirtelen heves szélvihar támadt s elaludt a gyertya is, az utat nem ismerte, a sötétség pedig vakító volt. „Isten javunkra cselekszik mindent” mondta azért a bölcs rabbi meg nem tántorodva, de hirtelen újabb csapás sújtott reá. Egy vadmacska reá ugrott a kakasára és széjjel tépte azt. „Az Ur adta, az Ur elvette” mondta újból a rabbi, de még szavait alig végezte be, már egy másik vadállat meg a szamarát rohanta meg s marcangolta gyilkosan össze, hogy megdöglött a szamar is. És az elárult ember az ismeretlen vidéken, a sötét éjszakában mindenétől megfosztva ott maradt, hogy utját sem volt képes tovább folytatni, hanem azért a hite ekkor sem rendült meg, mondván: „Isten a mit elrendelt, jól rendeli azt mindenkinél!” Ezen éjszaka csakugyan vad arabs rablók rohanták meg a karaván szerájt, honnét a bölcs rabbit a vendéglős kiutasította, és miután ott mindenkit legyilkoltak, abba az irányba elhúzódtak, merre Akiba rabbi indult, kit ha a koresmáros a szállójába befogadott volna, ott a rablók biztosan leölték volna. De ha a vihar el nem oltotta volna a gyertyáját, a vadmacska pedig széjjel nem tépi a kakast, valamint hogy a vadállat meg nem öli a szamarat, akkor a gyertya fény, a kakas kukorikolása, a szamar bögése biztosan elárulták volna Akiba rabbit a rablókknak.

Kele mélyen felsohajtott: — Ez meglehet, hogy így történt, hanem nem minden! olyan hívő, mint Akiba rabbi vagy te. És nem lesz nyugtom, míg a férjem vissza nem tér Lipcséből. Mert nem hiszem, hogy kellemetlenségek nélkül megjárna a vásárt, mivel hogy oly jámbor, tapasztalatlan ember talán több sinec a világon, mint az én jó Reb Hirschem!

Még nyolcz nap sem telt belé, már is megbizonyult, hogy Kele helyesen ítélte meg a férjét. Levelet küldött, szörnyen megijesztve Kelét, ki ép otthon volt, mert valami keresztény ünnep miatt a zsidó piacon mind be voltak zárva a bódék. Kelét annyival is inkább megijesztette ez az irás, mivel hogy Lipcséből levelet tizennégy nap folyásán belül ő maga sem volt képes küldeni. — A levélke német nyelven ugyan, de zsidó betűkkel volt

írva, erősen megtarkítva héber szavakkal s mondásokkal, mely nyelvben különben akkor maguk a zsidó asszonyok is kellőleg jártasok voltak:

„Drága jó asszonykám, setechje (hosszu ideig élhess)!

Tudatom veled, hogy én beeszrasz hosem (Isten segédelmével) szerencsésen eljutottam a háztárig. Egész odáig nem is volt semmi bajom, midőn azonban itt az utileveleinket kérték, a többiek mind felmutatták azt, hanem én nem! Megmondom, miért? Mert nem volt nálam az utlevél, mert otthon felejtettem, úgy rémlik előttem, hogy ott hagytam a bácsi cheder-jében (szoba), ott az óra mellett. — Az utitársaim (chaverim) nem akarván reám várakozni, tovább utaztak. Én pedig e mokom-ból (helység), amivel trefener (zsidóktól lakatlan) és benne élelem nem kapható, visszautaztam Teplitzbe, hol is Birnbaum Tovije traiteur-nál váltottam lakást, akik igen jó, rendes s előzékeny emberek.

Tehát kedves jó Kelem, küld el utánam azonnal az utlevelet, hogy Lipcsébe elutazhassak. Ha Isten segédelmével (beeszrasz hosem) megérkezem, akkor posta levélben tudatni foglak.

Csókold meg helyettem a gyermekeket s a bácsit pedig tisztelem, nézz utánna, hogy mielőbb egészséges legyen. Te is aranyos, ezüros asszonykám légy egészséges és boldog, ezt kívánja neked hű férjed a hockoton (a Liesiny, keleties szívóvirág, a szerénység jelzője) Hirsch.”

Ha az az állítás igaz: le style c'est l'homme, ugy ez az irás mind alakjára, mind tartalmára fényesen jellemezte az íróját, Kele keserűbben érezte ezt, mint valaha. Mert ha valaki beszédben ügyetlen, esetleg az még koránt sem oly sértő, mintha nagy, rideg betűk hirdetik azt. Kele a férje miatt, a bátyja előtt is szégyenkedett. Finom haragos pir lobbant végig kedves arczocskáján, midőn kiáltotta:

— Haszt e Schlemil (ügyetlen, félszeg ember)!... Hisz jól emlékezem, hogy az utlevelet magam dugtam be a felső kabát zsebébe, hogy ha szüksége lesz reá, azonnal közel legyen, hanem aztán még bement hozzád, mit csinált nálad?

(Folyt köv.)

801/1897 v. k. szám.

### Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 17785.—1897. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Dely Imre peres pusztai lakos részére Mazur Károly debreczeni lakostól 124 frt 77 kr. tőke, ennek 1896. évi január hó 2-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 30 kr. perköltség erejéig 1897. évi június hó 22-én bíróság felül és lefoglalt és 809 frtra becsült butorok, szivattyúk, kut csövek és egyéb ingóságok 1897. évi július hó 28-án d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Gyár-utca 2230 sz. a megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1897. évi jul. hó 14.

**Bódogh Zsigmond**  
bir. kiküldött.

# Üzlet átalakítás,

illetve megnagyobbítása miatt

 **az összes áruk** 

főként női ruhaszövetek, selymek, voilok, kartonok, női és férfi fehérneműek, harisnyák, vászonneműek, nap- és esőernyők, szabó kellékek, rövid és szövött áruk

**bezárólag jul. 31-éig**

 **rendkívül olcsó árban**   
kaphatók

## Eisler Izidor

női divat áruházában.

### Női ruha varrodámban

jó, derék varrónők felvétetnek.